

לפרוץ את קשר השתיקה

חובת הדיווח על חשד להתעללות בילדים והזנחתם

כתיבה ועריכה: עו"ס מיכל קליינמן ועו"ס מירה קרני
המועצה הלאומית לשלום הילד

ארגז הכלים שלי
ערכת הדרכה בקהילה לאנשי מקצוע

בריאות ורווחת הילד בקהילה
Community Child Health & Well Being
صحة ورفاهية الطفل في المجتمع المحلي

המועצה הלאומית לשלום הילד
Israel National Council for the Child
المجلس الوطني لسلامة الطفل

מי מגן על הילדים במצבי המצוקה השונים?

לפרוץ את קשר השתיקה - חובת הדיווח

פגיעה בין
קטינים
במסגרת
חינוכית או
טיפולית

פגיעה על
ידי אחראי
מחוץ
למשפחה

פגיעה על
ידי מבוגר
במסגרת
חינוכית או
טיפולית

פגיעה
מינית בין
אחים

פגיעה על
ידי מבוגר
במשפחה

חובת הדיווח היא לעו"ס לחוק נוער או למשטרה

**רוב הדיווחים שנמסרו לאורך השנים
הודיעו על חשד לפגיעות בילדים בידי אחראי במשפחה**

סוגי הפגיעות

הזנחה

פגיעה
מינית

פגיעה
נפשית

פגיעה
פיזית

להתעללות יש השלכות לטווח קצר ולטווח ארוך

שימו לב: זה עלול לקרות מאחורי כל דלת

פגיעה פיזית

גרימת
כאב

שימוש
בחפץ

הפעלת
כוח פיזי

המדרון הוא חלקלק!

פגיעה נפשית

בידוד

הפחתת
ערך

דחייה
והתעלמות

הפחדה או
הפעלת
טרור

פגיעה מינית

ניצול
למטרות
מיניות

מגע מיני

חשיפה
לתכנים
פוגעניים

אקסהיביציוניזם

פגיעה מינית - שימו לב

גם בנים נפגעים

גם בילדות המוקדמת

גם כשהילד אינו מודע

אסקלציה

פגיעה גם ללא הפעלת כוח

פגיעה גם ללא מגע פיזי

הזנחה

רגשית

פיזית

רפואית

חינוכית

הפקרה
והיעדר
פיקוח

הזנחה: חשוב לדעת

פוגעת לא
פחות מכל
התעללות

פגיעה
מתמשכת

ילד עד גיל שש
לא נשאר ללא
השגחה ראויה

פגיעה
שהיא קצה
הקרחון

האם זו התעללות?

עוצמה

תדירות

להתעללות השלכות קשות

פגיעה קוגניטיבית	חוסר שקט וחרדות	נזק גופני
קהות רגשית	נסיגה והסתגרות	הרס עצמי
פגיעה ביחסים בין אישיים	ריקנות וחוסר תקווה	בעיות התנהגות
דימוי עצמי נמוך	דיכאון	חוסר אמון
היעדר שגשוג	התעללות באחר	הפרעות דיסוציאטיביות
התמכרות לסמים ולאלכוהול	דחייה חברתית	מוות (במקרי קיצון)

מדוע הילדים לא מספרים?

אפשר גם אחרת!

איך נזהה?

סימנים הנוגעים לילד

מצב
גופני

הופעה
חיצונית

יכולת
קוגניטיבית

מצב
רגשי

התנהגות

מצב
חברתי

סימנים נוספים

קשר הורה -
איש מקצוע

קשר
הורה - ילד

אפשר שהסימנים אינם מעידים
בהכרח על התעללות

אל תישארו עם זה לבד - שתפו והתייעצו

אז מה אפשר לעשות?

קודם כל, להקשיב!

התעניינו בשלומו של הילד

האמינו לילד!

השתדלו לא להראות לחץ

אל תתחייבו לסודיות

הילד זקוק לעזרה - אל תעמדו מנגד!

היזהרו שלא לשתף את מי מהמעורבים
או החשודים בפגיעה בדבר הדיווח!

ועוד משהו...

האם
לשתף
את
ההורים?

שיח
קבוצתי
מעודד
שיתוף

היו
ערים
לשיתוף
בדרך
עקיפה

חובת הדיווח

סעיף 368ד לחוק העונשין, תשל"ז, 1977

פגיעה
במסגרת
חינוכית או
טיפולית

פגיעה
מינית בין
אחים, גם
כשהפוגע
הוא קטין

אחריות
מוגברת על
האחראי על
הקטין

אחריות
מוגברת
על אנשי
מקצוע

חובתו של
כל אדם

כל מי שמדווח כנדרש בחוק ובתום לב מוגן חוקית
מפני כל תביעה פלילית או אזרחית נגדו

מדוע אנשי מקצוע מתקשים לזהות ולדווח?

חשש
מתגובת
ההורה

חשש
מדיווח
שווא

חשש
לקלקל
את הקשר
עם הילד

חוסר ידע
בזיהוי
התופעה

חשש מאי
טיפול הולם על
ידי הגורמים
המטפלים

היעדר מידע
על המשך
התהליך לאחר
הדיווח

חוסר בתמיכה
רגשית
ומקצועית
בהליך הדיווח

יש ספק? אין ספק! דווחו!

למי וכיצד מדווחים?

כיצד?

▪ מבנה הדיווח

למי?

▪ עו"ס לחוק נוער

▪ משטרה

דיווחתם - מה קורה אח"כ?

בדיקה ובירור

חקירת ילדים

גיבוש וביצוע תוכנית התערבות

מרכזי הגנה לקטינים שנפגעו

הערכת מצב
המשפחה
והפניה
להמשך טיפול

אבחון מצב
רגשי ובדיקה
רפואית

מתן סיוע
ראשוני לקטין
ומשפחתו

כל אנשי
המקצוע תחת
קורת גג אחת

מומחיות
בתחום
הפגיעה
בקטינים

חקירת ילדים
בסביבה
תומכת

מה לוקחים מכאן?

פרצו
את קשר
השתיקה
ודווחו

האמינו לו
ותמכו בו

אל תשאירו
את הילד
לבדו

קודם כל
הקשיבו

The background features a repeating pattern of white line-art icons on a dark grey background. The icons represent various toys and games, including teddy bears, toy cars, bicycles, airplanes, video game controllers, and other children's items. The text is centered within a white rectangular area.

כל המציל נפש אחת כאילו הציל עולם ומלואו

בריאות ורווחת הילד בקהילה
Community Child Health & Well Being
صحة ورعاية الطفل في المجتمع المحلي

המועצה הלאומית לשלום הילד
Israel National Council for the Child
المجلس الوطني لسلامة الطفل

ערכת הדרכה זו מסדרת 'ארגז הכלים שלי' הופקה בתמיכת מכון חרוב

מכון חרוב
The Haruv Institute

